

This Booklet contains 20 printed pages.
इस पुस्तिका में 20 मुद्रित पृष्ठ हैं।

AK14II

Test Booklet No.

परीक्षा पुस्तिका संख्या

PAPER-II / प्रश्न-पत्र-II

ASSAMESE LANGUAGE SUPPLEMENT / असमीया भाषा परिशिष्ट

PART-IV & V / भाग-IV & V

Test Booklet Code

परीक्षा पुस्तिका संकेत

Do not open this Test Booklet until you are asked to do so.

इस परीक्षा पुस्तिका को तब तक न खोलें जब तक कहा न जाए।

Read carefully the Instructions on the Back Cover (Pages 19 & 20) of this Test Booklet.

इस परीक्षा पुस्तिका के पिछले आवरण (पृष्ठ 19 व 20) पर दिए गए निर्देशों को ध्यान से पढ़ें।

For Instructions in Assamese-see Page 2 of this Booklet.

असमीया में निर्देशों के लिए इस पुस्तिका का पृष्ठ 2 देखें।

Instructions for Candidates :

- This booklet is a supplement to the Main Test Booklet for those candidates who wish to answer **EITHER** Part-IV (Language-I) **OR** Part-V (Language-II) in **ASSAMESE** language, but **NOT BOTH**.
- Candidates are required to answer Part-I, and Part-II OR III from the Main Test Booklet and Parts-IV and V from the languages chosen by them.
- Questions on English and Hindi languages for Part-IV and Part-V have been given in the Main Test Booklet. Language Supplements can be asked for separately.
- Use **Blue/Black Ballpoint Pen only** for writing particulars on this page/marking responses in the Answer Sheet.
- The CODE for this Language Booklet is **N**. Make sure that the CODE printed on **Side-2** of the Answer Sheet and on your Main Test Booklet is the same as that on this Language Supplement Booklet. In case of discrepancy, the candidate should immediately report the matter to the Invigilator for replacement of the Language Supplement Test Booklet.
- This Test Booklet has **Two Parts**-IV and V, consisting of **50** Objective-type Questions and each carrying 1 mark :
Part-IV : Language-I (Assamese) (Q. Nos. 91-120)
Part-V : Language-II (Assamese) (Q. Nos. 121-150)
- Part-IV contains 30 questions for Language-I and Part-V contains 30 questions for Language-II. In this Test Booklet, only questions pertaining to Assamese Language have been given. **In case the language(s) you have opted for as Language-I and/or Language-II is a language other than Assamese, please ask for a Test Booklet that contains questions on that Language. The languages being answered must tally with the languages opted for in your Application Form.**
- Candidates are required to attempt questions in Part-V (Language-II) in a language other than the one chosen as Language-I (in Part-IV) from the list of languages.
- Rough work should be done only in the space provided in the Test Booklet for the same.
- The answers are to be recorded on the OMR Answer Sheet only. Mark your responses carefully. No whitener is allowed for changing answers.

परीक्षार्थियों के लिए निर्देश :

- यह पुस्तिका मुख्य परीक्षा पुस्तिका की एक परिशिष्ट है उन परीक्षार्थियों के लिए जो या तो भाग-IV (भाषा-I) या भाग-V (भाषा-II) का उत्तर असमीया भाषा में देना चाहते हैं, लेकिन दोनों नहीं।
- परीक्षार्थी भाग-I, एवं भाग-II या III के उत्तर मुख्य परीक्षा पुस्तिका से दें और भाग-IV व V के उत्तर उनके द्वारा चुनी भाषाओं से।
- अंग्रेजी व हिन्दी भाषा पर प्रश्न मुख्य परीक्षा पुस्तिका में भाग-IV व भाग-V के अन्तर्गत दिए गए हैं। भाषा परिशिष्टों को आप अलग से माँग सकते हैं।
- इस पृष्ठ पर विवरण अंकित करने एवं उत्तर-पत्र पर निशान लगाने के लिए केवल नीले/काले बॉलपॉइंट पेन का प्रयोग करें।
- इस भाषा पुस्तिका का संकेत **N** है। यह सुनिश्चित कर लें कि इस भाषा परिशिष्ट पुस्तिका का संकेत, उत्तर-पत्र के पृष्ठ-2 एवं मुख्य परीक्षा पुस्तिका पर छपे संकेत से मिलता है। अगर यह भिन्न हो, तो परीक्षार्थी दूसरी भाषा परिशिष्ट परीक्षा पुस्तिका लेने के लिए निरीक्षक को दुर्घट अवगत कराएँ।
- इस परीक्षा पुस्तिका में दो भाग-IV और V हैं, जिनमें **60** वस्तुनिष्ठ प्रश्न हैं तथा प्रत्येक 1 अंक का है :
भाग-IV : भाषा-I (असमीया) (प्रश्न सं. 91-120)
भाग-V : भाषा-II (असमीया) (प्रश्न सं. 121-150)
- भाग-IV में भाषा-I के लिए 30 प्रश्न और भाग-V में भाषा-II के लिए 30 प्रश्न दिए गए हैं। इस परीक्षा पुस्तिका में केवल असमीया भाषा से सम्बन्धित प्रश्न दिए गए हैं। यदि भाषा-I और/या भाषा-II में आपके द्वारा चुनी गई भाषा(एँ) असमीया के अलावा है/हैं, तो कृपया उस भाषा बातनी परीक्षा पुस्तिका माँग लें। जिन भाषाओं के प्रश्नों के उत्तर आप दे रहे हैं वह आवेदन पत्र में चुनी गई भाषाओं से अवश्य मेल खानी चाहिए।
- परीक्षार्थी भाग-V (भाषा-II) के लिए, भाषा सूची से ऐसी भाषा चुनें जो उनके द्वारा भाषा-I (भाग-IV) में चुनी गई भाषा से भिन्न हो।
- एक कार्य परीक्षा पुस्तिका में इस प्रयोजन के लिए दी गई खाली जगह पर ही करें।
- सभी उत्तर केवल OMR उत्तर-पत्र पर ही अंकित करें। अपने उत्तर ध्यानपूर्वक अंकित करें। उत्तर बदलने हेतु थेट रंजक का प्रयोग निषिद्ध है।

Name of the Candidate (in Capitals) : _____

परीक्षार्थी का नाम (बड़े अक्षरों में)

Roll Number (in figures) : _____

अनुक्रमांक (अंकों में)

(in words) : _____

(शब्दों में)

Centre of Examination (in Capitals) : _____

परीक्षा-केन्द्र (बड़े अक्षरों में)

Candidate's Signature : _____

परीक्षार्थी के हस्ताक्षर

Facsimile signature stamp of Centre Superintendent _____

Invigilator's Signature : _____

निरीक्षक के हस्ताक्षर

এই পরীক্ষা-বহীত 20টা পৃষ্ঠা আছে

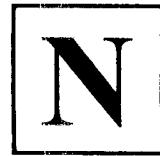
AK14II

পরীক্ষা-বহীখন কোড

কাকত—II

অসমীয়া ভাষা

খণ্ড—IV & V

এই পরীক্ষা-বহীখন তোমাক খুলিবলৈ নোকোৱালৈকে নুখুলিবা।

এই পরীক্ষা-বহীখন পিছৰ পৃষ্ঠাটোত (পৃষ্ঠা 19 আৰু 20) থকা নিৰ্দেশনা মনোযোগেৰে পঢ়া।

পৰীক্ষার্থীৰ বাবে নিৰ্দেশনা :

- এই বহীখন মুখ্য পৰীক্ষা-বহীখনৰ সহায়ক হিচাপে সেই সকল পৰীক্ষার্থীক দিয়া হৈছে যিয়ে অসমীয়া ভাষাৰ খণ্ড—IV (ভাষা—I) (Part—IV, Language—I) বা খণ্ড—V (ভাষা—I) (Part—V, Language—I)—অৰ উত্তৰ কৰিব বিচাৰে। কিন্তু দুয়োটা খণ্ডৰ উত্তৰ কৰিব নোৱাৰিব।
- পৰীক্ষার্থীসকলে মুখ্য পৰীক্ষা-বহীৰ পৰা—I, আৰু II বা III খণ্ডৰ উত্তৰ কৰিব লাগিব আৰু তেওঁলৈকে নিৰ্বাচন কৰা ভাষাৰ খণ্ড—IV আৰু খণ্ড—V কৰিব লাগিব।
- ইংৰাজী আৰু হিন্দী ভাষাৰ IV আৰু V খণ্ডৰ প্ৰশ্নসমূহ মুখ্য পৰীক্ষা-বহীৰ সৈতে দিয়া হৈছে। ভাষা সহায়কসমূহ আঁচুতীয়াকৈ লৈ উত্তৰ দিব পাৰিব।
- এই পৃষ্ঠাত নিৰ্দিষ্ট বিষয়সমূহ কেৱল লিখিবলৈ আৰু উত্তৰসমূহ চিহ্নিত কৰিবলৈ নীলা/ক'লা বল্ক পয়েন্ট পেন ব্যৱহাৰ কৰিব।
- এইখন ভাষা-বহী (Language Booklet)ৰ কোড হ'ল **N**. এইটো নিশ্চিত কৰা যে উত্তৰ-বহীৰ দ্বিতীয় পিঠি, মুখ্য পৰীক্ষা-বহী আৰু ভাষা সহায়কত একে ধৰণে এই কোডটো লিখা আছে। পৰীক্ষার্থীয়ে ইয়াৰ কিবা খেলিমেলি দেখিলে নিৰীক্ষকক (Invigilator) জনাব আৰু ভাষা সহায়ক পৰীক্ষা-বহী সলাই ল'ব।
- এই পৰীক্ষা-বহীৰ দুটা খণ্ড—IV আৰু খণ্ড—V 60 টা চমু ধৰণৰ প্ৰশ্ন (Objective-type Questions) আছে। প্ৰত্যেক প্ৰশ্নতে 1 নম্বৰকৈ দিয়া হৈছে:

খণ্ড—IV : ভাষা—I (অসমীয়া)

(প্ৰশ্ন নং 91ৰ পৰা 120 লৈ)

খণ্ড—V : ভাষা—II (অসমীয়া)

(প্ৰশ্ন নং 121ৰ পৰা 150 লৈ)

- খণ্ড—IV ত ভাষা—I ৰ বাবে 30 টা প্ৰশ্ন দিয়া হৈছে আৰু খণ্ড—V ত ভাষা—II ৰ বাবে 30 টা প্ৰশ্ন দিয়া হৈছে। এই পৰীক্ষা-বহীত প্ৰশ্নসমূহ কেৱল অসমীয়া ভাষাৰ বাবেহে দিয়া হৈছে। ভাষাৰ ক্ষেত্ৰত যদি ভাষা—I অথবা ভাষা—II অসমীয়াৰ বাহিৰে অন্য ভাষাত প্ৰশ্ন দিয়া হৈছে তেনেহ'লৈ সেই ভাষাটোৰ প্ৰশ্ন থকা পৰীক্ষা-বহী খুজি ল'ব। তোমাৰ আবেদন পত্ৰত (Application Form) উল্লেখ কৰা ভাষাটোতহে পৰীক্ষাৰ উত্তৰ লিখিব পাৰিব।
- পৰীক্ষার্থীয়ে ভাগ—V (ভাষা—II)-ৰ বাবে ভাষাসূচীৰ পৰা এনে ভাষা নিৰ্বাচন কৰিব যিটো ভাষা—I (ভাগ—IV)ত নিৰ্বাচন কৰা ভাষাৰ পৰা বেলেগ হ'ব।
- প্ৰশ্নৰ উত্তৰবোৰ কেৱল (OMR) উত্তৰ কাকততহে লিপিবদ্ধ কৰিব লাগিব। তোমাৰ উত্তৰবোৰ স্বতন্ত্ৰে কৰা। উত্তৰ সলাবলৈ বগা অথবা অন্য ৰং ব্যৱহাৰ কৰিব নোৱাৰিব।
- পৰীক্ষাকেন্দ্ৰে কেৱল প্ৰশ্ন দিয়া হৈছে। পৰীক্ষাৰ্থী প্ৰশ্নত উত্তৰ দিবলৈ নোৱাৰিব।

পৰীক্ষার্থীৰ নাম (স্পষ্টভাৱে) : _____

ৰোল নম্বৰ (সংখ্যাৰে) : _____

(আখবৰে) : _____

পৰীক্ষাকেন্দ্ৰে (স্পষ্টভাৱে) : _____

পৰীক্ষার্থীৰ চহী : _____ নিৰীক্ষকৰ চহী : _____

Facsimile signature stamp of Centre Superintendent _____

পৰীক্ষার্থীয়ে নিম্নলিখিত ভাগৰ
প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ তেও়িয়াহে
কৰিব যদি তেওঁলোকে
ভাষা—I ৰ বিকল্প অসমীয়া
লৈছে।

অসমীয়া

নির্দেশ : প্রতিটো প্রশ্নৰ তলত দিয়া বিকল্প উত্তৰবোৰৰ মাজৰ
পৰা আটাইতকৈ উপযুক্ত উত্তৰটো বাচি লৈ প্ৰশ্নসমূহৰ
(প্ৰশ্ন নং ১১-ৰ পৰা ১০৫ লৈ) উত্তৰ দিয়া :

১১. অৰ্থ নিৰ্ধাৰণ বা Negotiation of Meaning-ৰ জৰিয়তে শিকাৰৰ কথোপকথনৰ
অৰ্হতা বৃদ্ধি পায় বুলি কওঁতে বুজোৱা হয়

(1) শিকাৰৰ তেওঁলোক পাঠ্যক্ৰম সম্পর্কে থকা
সদেহ দূৰ কৰিবলৈ শিক্ষকৰ সৈতে
যোগাযোগ কৰা

(2) শিকাৰৰ শব্দৰ সঠিক অৰ্থ নিৰ্ধাৰণ কৰি
সেইবোৰ ব্যৱহাৰ কৰিবৰ বাবে, সঘনাই
অভিধান মেলা

(3) বিভিন্ন তথ্যৰ ভাগ-বিটোৱাৰা কৰা, অতিৰিক্ত
স্পষ্টতা রিচৰা আৰু তথ্যবোৰ বোধগম্য
হোৱাকৈ Rephrase কৰা

(4) ব্যাকৰণৰ আহিৰ ব্যৱহাৰ কৰা

১২. তলত দিয়া ভাষা-দক্ষতাবোৰ আহৰণ কৰা শুল্ক
ক্ৰমটো হ'ল

(1) কথন-শ্ৰবণ-পঠন-লিখন

(2) শ্ৰবণ-কথন-লিখন-পঠন

(3) শ্ৰবণ-কথন-পঠন-লিখন

(4) শ্ৰবণ-পঠন-কথন-লিখন

১৩. ভাষা-শিক্ষা অধিক ফলপ্ৰসূ হয়, যেতিয়া শিকাৰৰে
শিকাৰোৰ

(1) শ্ৰেণীকোঠাৰ পৰিশীলিত পৰিবেশৰ মাজত
শিকে

(2) গঠন আৰু ঋনিত তেওঁলোকৰ মাত্ৰভাষাৰ
ওচৰ চপা হয়

(3) তেওঁলোকৰ মহাবিদ্যালয়ত নাম ভৱিব
সুযোগ পোৱাত সহায়ক হয়।

(4) তেওঁলোকৰ জীৱনৰ লক্ষ্য আৰু আদৰ্শৰ
দিশত কাৰ্য্যকৰী হয়।

১৪. শিৰোনামাৰে সৈতে সন্তোষ্য উত্তৰবোৰ থকা এখন
তালিকাৰ পৰা শিকাৰুস্কলক নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ
দিয়া হৈছে যে শ্ৰব্য ব্ৰেকডিং এখন বজোৱাৰ
আগত কেনেধৰণৰ তথ্য ইন্পুট ট্ৰেক্সত পোৱা
যাব। এই কাৰ্য্যটোত শিকাৰুস্কলে

(1) ইন্পুটত পাৰ পৰা বিষয়বস্তু সম্পর্কে
সক্ৰিয়ভাৱে পূৰ্বানুমান কৰিছে

(2) যথাৰ্থ তথ্য নিৰীক্ষণ কৰিছে

(3) প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ অনুমান কৰিছে

(4) হেৰোৱা তথ্য পূৰ্ণ কৰিছে

- 95.** ছাত্র-ছাত্রীবোৰে এনেয়ে কথা পতাৰ নামত কথা পাতি থাকিবলৈ পালে ভাল পায়। এই কামটোকে উদ্দেশ্যপূর্ণ কৰি তুলিব পৰা যায়
- (1) শব্দ-সম্ভাৰৰ বিশেষ তালিকা ব্যৱহাৰৰ বাবে যোগান ধৰি
  - (2) শুন্দ গঠন আৰু উচ্চাৰণৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিবলৈ দি
  - (3) কামটো বন্ধ কৰি দি তেওঁলোকক লিখিবলৈ বা পঢ়িবলৈ দি
  - (4) শেষত এটা কাম সম্পূর্ণ কৰিবলৈ উদগনি'দি
- 96.** মানুহৰ চিন্তা আৰু কাৰ্য্যকৰী কথোপকথন বা ভাৰ বিনিময়ৰ মাজৰ আৱশ্যকীয় যোগসূত্ৰটো হ'ল
- (1) উচ্চাৰণ তথা উচ্চাৰণ-বিভেদ
  - (2) কেপিটেলাইজেশন আৰু পাঞ্চুৰেশন
  - (3) উচ্চাৰণ আৰু শ্বাসাঘাত
  - (4) ব্যাকৰণৰ গাঁথনি
- 97.** শিক্ষকে ব্যাকৰণৰ গঠন আৰু নিয়মাবলী ভিডিঅ' দেখুৱাই বুজাই দিয়াৰ পাছত ছাত্র-ছাত্রীসকলে অধিক ফলপ্ৰদ ভাৰ প্ৰকাশ বা যোগাযোগৰ বাবে সেয়া লিখোঁতে বা কঙ্কতে ব্যৱহাৰ কৰিছে। এই প্ৰণালীটো হ'ল
- (1) কট্টাক্টিভ
  - (2) ইভাক্টিভ
  - (3) ডিভাক্টিভ
  - (4) ৰিভাক্টিভ
- 98.** ছাত্র-ছাত্রীৰ উত্তৰ-বহীৰ ভুল শুধৰোৱাৰ আটাইতকৈ ফলপ্ৰসূ উপায় হ'ল শিক্ষকে
- (1) ছাত্র-ছাত্রীক বেছিকৈ অনুশীলন কৰিবলৈ দিয়াটো
  - (2) শুন্দ উত্তৰটো ব'ড়ত লিখি দিয়াটো
  - (3) ভুলটো বাবে বাবে কৈ দিয়াটো
  - (4) ভুলবোৰ চিহ্নৰ দ্বাৰা উলিয়াই দি ছাত্র-ছাত্রীক নিজেই শুধৰাৰলৈ দিয়াটো
- 99.** ছাত্র-ছাত্রীয়ে শ্ৰেণীকোঠাৰ বাহিৰত বা ভিতৰত সদায়েই L-1 বা L-3 প্ৰেজেন্টেশন শুনি বুজি পোৱাত টান পাইছে। এই সমস্যাটো সমাধান কৰিবৰ বাবে
- (1) নিৰ্দিষ্ট ভাষাটো কোৱা লোকৰ দ্বাৰা শিকোৱাৰ লাগে
  - (2) L-1 বা L-3-ৰ শ্ৰেণীৰ সংখ্যা বঢ়াই দিব লাগে
  - (3) নিৰ্দিষ্ট ভাষাটোৰ ব্যৱহাৰ অধিক কৰি অনুশীলন কৰোৱাৰ লাগে
  - (4) তেওঁলোকৰ L-1-ৰ ওচৰ চপা অন্য এটা ভাষা বাচি ল'ব লাগে

100. পঠন কার্যৰ সময়ত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে যেতিয়া বুজি নোপোৱা শব্দ পায়, তেতিয়া সম্পূৰ্ণ পাঠটো বুজি পাৰ বাবে

- (1) বেছি সহজ পাঠ এটা বাছি ল'ব লাগে
- (2) তেওঁলোকক লগে লগেই অভিধান মেলিবলৈ শিকাব লাগে
- (3) শিক্ষকক বা ওচৰ চৰুৰীয়াক সুধিবলৈ ক'ব লাগে
- (4) বিষয়টোৰ প্ৰসংগত থকা তথ্যখনি ব্যৱহাৰ কৰি অৰ্থটো সম্পর্কে সঠিককৈ এটা মোটামুটি ধাৰণা কৰি ল'বলৈ শিকাব লাগে

101. বুজি পাই কৰা কম্পিউন্শনৰ সৰোচ ঘাতা তলৰ কোনটোৱে নিৰ্দেশ কৰে?

- (1) ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ নিজৰ শব্দ ব্যৱহাৰ কৰি পুনৰ লিখন কৰা, পাঠটোৰ পৰাই কীৰ্তি আৰু সম্পূৰ্ণ বাক্য লৈ ব্যৱহাৰ কৰা আৰু পাঠটোৰ ভিতৰতে বেলেগ বেলেগ অৰ্থ নিৰ্ণয় কৰা
- (2) পাঠটোৰ পৰা পইট আৰু কীৰ্তি লিখি লোৱা পাঠটোৰ বেলেগ বেলেগ অৰ্থ নিৰ্ণয় কৰা
- (3) ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ নিজৰ শব্দ তথা কীৰ্তি ব্যৱহাৰ কৰি পুনৰ লিখন কৰা
- (4) ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ নিজৰ শব্দ ব্যৱহাৰ কৰি পুনৰ লিখন কৰা, পাঠটোৰ পৰাই সম্পূৰ্ণ বাক্য লৈ ব্যৱহাৰ কৰা আৰু পাঠটোৰ ভিতৰতে বেলেগ বেলেগ অৰ্থ নিৰ্ণয় কৰা

102. লেখনী এটাৰ মূল্যায়ন কৰোঁতে প্ৰথম দিশটো হ'ল

- (1) ব্যাকৰণৰ গাঁথনি
- (2) শব্দৰ সীমা
- (3) বিষয়বস্তুৰ প্ৰাসংগিকতা আৰু ই প্ৰেৰণ কৰিব পৰা বাণী
- (4) শব্দ-সন্তাৰৰ প্ৰাচুৰ

103. তাথা এটা শিকোঁতে —— নিৰ্দেশাৱলীয়ে স্বকীয় পঠনৰ সুযোগ দিয়ে, প্ৰাসংগিক সূত্ৰ আদিৰ বিস্তৃত পৰিসৰ এটা দিয়ে আৰু ফল সম্পর্কে তাৎক্ষণিক ফীডবেক কামৰ দ্বাৰা দিয়ে।

- (1) ডিছটেনছ
- (2) প্ৰ'গ্ৰেমড
- (3) কম্পিউটাৰ এইডেড
- (4) ডাইবেষ্ট

104. দ্বি-ভাষিক শ্ৰেণীকোঠা এটা, য'ত নিজৰ ভাষা কোৱা আৰু নিৰ্দিষ্ট লক্ষ্য-ভাষা কোৱা ছাত্ৰ-ছাত্ৰী মিহলি হৈ থাকে, তেনে শ্ৰেণীকোঠা এটা সুবিধাদায়ক হোৱাৰ কাৰণ হ'ল

- (1) ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে কম কথা পাতে বাবে মনোযোগ বেছি থাকে
- (2) লক্ষ্য-ভাষা কোৱা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক আৰু এটা ভাষা শিকিবলৈ উদগনি দিয়া হয়
- (3) সুকীয়া সুকীয়া প্ৰকল্পৰ সুযোগ পোৱা যায়
- (4) দুয়োটা ভাষাতে বেছি কাম কৰাৰ নার্যতা থাকে

105. শিক্ষার্থীয়ে শিকা ভাষাটোৰ জ্ঞান প্ৰয়োগ কৰিব পৰা নাই। উদাহৰণস্বৰূপে, শব্দ প্ৰয়োগত অসুবিধা পাইছে, ভালদৰে অনুবাদ কৰিব পৰা নাই। এনে ক্ষেত্ৰত সন্তাৰ্য সমাধানটো হ'ল

- (1) আত্মবিশ্বাস বড়াবৰ বাবে সহজ কাম দিয়া
- (2) শিক্ষার্থীগৰাকীক অধিক গাৰদশী শিক্ষার্থীৰ লগত বহিবলৈ দিয়া
- (3) সাৰধানে প্ৰস্তুত কৰা Simpler-simple-complex Assignment দিয়া
- (4) শিক্ষার্থীগৰাকীক ভাষা প্ৰয়োগৰ কামটোৰ বাবে অধিক সময়ৰ অনুমতি দিয়া

নির্দেশ : তলৰ-পৰিচেছদটো ভালদৰে পঢ়। পৰিচেছদটোৰ শেষত নটা প্ৰশ্ন (প্ৰশ্ন নং 106-ৰ পৰা 1:14 লৈ) আৰু প্ৰতিটো প্ৰশ্নৰ তলত চাৰিটাকৈ বিকল্প উত্তৰ দিয়া আছে। তাৰ পৰা আটাইতকৈ উপযুক্ত উত্তৰটো চিহ্নিত কৰি প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ কৰা :

আমাৰ বাসভূমিৰ চাৰিওফালৰ অৱস্থাকেই পৰিবেশ বুলিব পাৰি। আমাৰ এই পৰিবেশ বিভিন্ন উপাদানেৰে গঠিত। সেই উপাদানসমূহক দুটা-ভগত ভগাৰ পাৰি। কিছুমান অকৃত্ৰিম প্ৰাকৃতিক উপাদান, আন কিছুমান সেই অকৃত্ৰিম প্ৰাকৃতিক উপাদানৰ বুকুতে উভূত হোৱা। এই অকৃত্ৰিম প্ৰাকৃতিক উপাদানসমূহ হ'ল—মাটি, পানী, বায়ু আৰু এইবোৰৰ পৰা উৎপন্ন হোৱা বা উভূত গৌণ উপাদানসমূহ হ'ল—গচ-লতা, চৰাই-চিৰিকতি আদি। এই সকলোবোৰকে সহজ অৰ্থত পৰিবেশ বোলা হয়। মানৱজাতি সুস্থ জীৱন বিকাশৰ বাবে পৰিবেশৰ ওপৰতে সম্পূৰ্ণ নিৰ্ভৰশীল। প্ৰকৃতিৰ এই তিনিটা অতি প্ৰয়োজনীয় উপাদান আৰু তাৰ ওপৰতো বৰ্তি থকা জীৱ-জগতো প্ৰকৃতিৰে এক অবিচেছ্য অংশ। বৰ্তমান বৈজ্ঞানিক দৃষ্টিকোণৰ পৰা পৰিবেশ-সম্পৰ্কীয় বিভিন্ন আলোচনা হৈছে, প্ৰাকৃতিক পৰিবেশক সুস্থ কৰি বথাত চৰকাৰৰ যথেষ্ট গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছে। অকণমান গভীৰভাৱে ভাৰি চালে দেখা যায় যে প্ৰচীন কালৰে পৰা মানৱজাতিয়ে পৰিবেশক গভীৰ শ্ৰদ্ধা কৰি তথা গুৰুত্ব দি আহিছে। গচ পূজা, অগ্ৰি পূজা, জল দেৱতা পূজা, ধৰিত্ৰী পূজা আৰু বিভিন্ন জীৱ-জন্ম পূজা আদি তেওঁলোকৰ দৈনন্দিন জীৱনৰ অপৰিহাৰ্য অংগ স্বৰূপ আছিল। মানৱসমাজে জীৱন নিৰ্বাহৰ বাবে প্ৰকৃতিৰ পৰাই প্ৰয়োজনীয় সা-শৰ্বিধাবোৰ গ্ৰহণ কৰে। গতিকে এনে উপকাৰী সুহৃদৰ প্ৰতি মানৱসমাজৰ ভালোখিনি কৰিবলগীয়া আছে।

এসময়ত বায়ুমণ্ডলৰ প্ৰাণদায়িনী অঞ্জিজেন, জীৱনীশক্তি-স্বৰূপা পানী আৰু শক্তি বৃক্ষিকাৰক খাদ্য আছিল বিশুদ্ধ আৰু সতেজ। তেতিয়া মানুহে সম্পূৰ্ণৰূপে প্ৰকৃতিৰ ওপৰতো নিৰ্ভৰ কৰি চলিছিল। কিন্তু মানুহে নিজৰ সুবিধাৰ বাবে মাত্-স্বৰূপণী প্ৰাকৃতিক পৰিবেশক বিনষ্ট কৰিবলৈ কুষ্টিত হোৱা নাই। সঁচা কথা ক'বলৈ হ'লে মানৱ সভ্যতাৰ ইতিহাসেই হ'ল পৰিবেশ প্ৰদূষণৰ ইতিহাস। বিজ্ঞানৰ জ্যোত্যাগাৰ ফলশ্ৰুতিত প্ৰথিৱীৰ বুকুত বচিত হ'ল যান্ত্ৰিকতা। দৰাচলতে আদিমকালত জুইৰ আৱিষ্কাৰৰ সময়ৰ পৰাই

প্ৰাণদায়িনী অঞ্জিজেন তথা বায়ুমণ্ডলৰ ক্ষয়ৰ আৰম্ভণি হয়। উভিদ জগতৰ মৈতে প্ৰাণিজগতৰ এক গভীৰ সম্পৰ্ক আছে। এটাই আনটোৰ পৰিপূৰক। প্ৰকৃতিৰ ভাৰসাম্য বক্ষাৰ বাবে প্ৰাণিজগত এটা আনটোৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল। গচ-গচনিয়ে নিজৰ কাৰণে জীৱৰ ক্ষতিকাৰক কাৰ্বন-ডাইঅক্সাইড বায়ুমণ্ডলৰ পৰা শুই লয় আৰু নিজক নলগা অঞ্জিজেন এৰি দিয়ে জীৱৰ হিতৰ কাৰণে। কিন্তু মানৱজাতিয়ে নিজৰ স্বার্থৰ কাৰণে এই গচ-গচনি কাটি, ক্ৰংস কৰি আওপকীয়াকৈ নিজেই হাতৰ কুঠাৰ ভৰিত মাৰিছে। সেয়েহে কোৱা হয়, ‘গচ থাকিলেহে মানুহ থাকিব’; আমাৰ পুৰাণ পুথিতো আছে, ‘এক বৃক্ষ শত পুত্ৰ সম’। বোধ কৰোঁ এনেধৰণৰ কাৰণতেই ডাকৰ বচনত কোৱা হৈছে, ‘বৃক্ষ বোপণত অধিক ধৰ’।

বৰ্তমান যুগক পাৰমাণৰিক যুগ হিচাপে ঠাৰৰ কৰিব পাৰি। আচলতে দ্বিতীয় মহাসমৰৰ পাছৰ পৰাই পাৰমাণৰিক যুগৰ সূত্ৰপাত। আমি জানো যে সভ্যতাৰ লগত কাঠকয়লা, তেল-গেছ আদি দহনৰ সম্বন্ধ ওতপ্রোত। এই দহনৰ ফলত বায়ুমণ্ডল দূষিত হয়। কিন্তু ইয়াতকৈ বহুগুণে দূষিত হয় পাৰমাণৰিক ক্ৰিয়াকলাপত। পাৰমাণৰিক বোমা বৰ্ষণৰ ফলত জাপানৰ হিৰোচিমা আৰু নাগাচাকি নগৰ দুখন ক্ৰংসমূল্পত পৰিণত হৈছিল। কিন্তু ইয়াৰ প্ৰতিক্ৰিয়া কেৱল তাতেই সীমাবদ্ধ নাথাকি সমষ্টি ভূ-মণ্ডললৈ বিঘণি পৰিছে। তাৰ উপৰি বোমা বৰ্ষণৰ বহু বছৰ পিছলৈকে আনকি বৰ্তমানলৈ ভূ-মণ্ডলৰ বায়ুত তাৰ তেজস্ক্রিয় বিকিৰণ হৈ আছে। সেয়ে জীৱ-জগতৰ প্ৰভূত ক্ষতিসাধন কৰিছে। ইয়াৰ উপৰিও পৰীক্ষামূলকভাৱে কৰা পাৰমাণৰিক বোমা বিশ্ফোৰণৰ জৰিয়তেই বায়ুমণ্ডল দূষিত হৈছে। ঠিক সেইদৰে ভূপালৰ বাসায়নিক গেছ দুঁঠিনাত বছতো মানুহ আৰু জীৱ-জন্মৰ অকালতে ঘৃত্যু হৈছিল আৰু বছতে বৰ্তমানলৈকে তাৰ নানা প্ৰতিক্ৰিয়াজনিত বোগত ভূগিয়েই আছে। বিশ্ববিখ্যাত তাজমহলো আজি প্ৰদূষণৰ গৰাহত পৰি ক্ৰংস হোৱাৰ পথত।

দ্রুতগতিত হোৱা জনবিশ্ফোৰণৰ ফলমৰূপে গাঁও-নগৰ স্থাপনৰ নামত মানুহে প্ৰকৃতিৰ বুকুত ক্ৰংসলীলা অব্যাহত ৰাখিছে। এহাতে বিজ্ঞানৰ আশীৰ্বাদত আৰু আন হাতে নাগৰিক সভ্যতাৰ সম্প্ৰসাৰণৰ ফলত অৰণ্যভূমি ক্ৰংস হৈ আহিছে, আৰু তাৰ বাবে পৰিবেশ প্ৰদূষিত হৈছে।

কলকাবখানা, বেল-মটৰ, জাহাজ আদিৰ বিষাক্ত ধোৱা, জুই-ছাই আদিৰ বাবেও পৰিবেশ দূষিত হৈছে। মানৱৰ স্বার্থপৰতা, অঞ্জতা আৰু অদৃবদ্ধিৰ্ভাৰ বাবেও নানান জীৱ-জন্ম আৰু বনাঞ্চল ঋংস হৈ আছে।

বায়ুমণ্ডলৰ উৰ্ধভাগত ক্ৰমাগতভাৱে ৰকেট নিষ্কেপণ, মহাকাশ অভিযান, উপগ্ৰহ নিষ্কেপণ, বিমান চলাচল আদিৰ ফলত মহামূল্যবান ‘অ’জোন গেছ’ৰ সমতা নাইকিয়া হৈছে। তদুপৰি বিক্ৰিজাৰেটৰ ঘৰে ঘৰে হৈ পৰাৰ ফলতো ইয়াৰ দ্রুত অৱক্ষয় হৈছে। যাৰ ফলত সূৰ্যৰ অপকাৰী তীক্ষ্ণ ‘আলট্ৰাভায়োলেট’ ৰশি অবাধে ভূ-পৃষ্ঠালৈ বিক্ৰিণ হৈ উক্তিৰ আৰু প্ৰণীজগত উভয়ৰ বাবে সংকট সৃষ্টি কৰিছে। পৰিবেশ সম্পর্কত সকলোতকৈ চিন্তনীয় বিষয় হৈছে ক্ৰমান্বয়ে বাঢ়ি অহা পৃথিবীৰ উত্তাপ। এই বাঢ়ি অহা উত্তাপ হয়তো এদিন পৃথিবীৰ ঋংসৰ অন্যতম কাৰণ হিচাপে পৰিগণিত হ’ব।

106. আমাৰ পৰিবেশৰ উপাদানসমূহ দুটা ভাগত ভগাৰ পৰা যায়। ভাগ দুটা হৈছে

- (1) জীৱ-জন্ম আৰু গচ-ভাতা, বননি আদি
- (2) অকৃত্ৰিম প্ৰাকৃতিক উপাদান আৰু সেই প্ৰাকৃতিক উপাদানৰ বুকুতে উভূত হোৱা গৌণ উপাদান
- (3) স্থলভাগৰ উপাদান আৰু জলভাগৰ উপাদান
- (4) প্ৰাকৃতিক উপাদান আৰু কৃত্ৰিম উপাদান

107. বিজ্ঞানৰ জয়যাত্ৰাৰ ফলশ্ৰুতিত পৃথিবীৰ বুকুত ৰচিত হ’ল

- (1) মানুহৰ বিলাসিতা
- (2) প্ৰদূষণ
- (3) মানৱৰ সভ্যতা
- (4) যান্ত্ৰিকতা

108. প্ৰাচীনকালত মানৱজাতিয়ে পৰিবেশক গভীৰ শ্ৰদ্ধা কৰি তথা গুৰুত্ব দি কৰা পূজাৰোৰ ভিতৰত এটা আছিল

- (1) গচ পূজা
- (2) দুৰ্গা পূজা
- (3) বিশু পূজা
- (4) সৰস্বতী পূজা

109. সঁচা কথা ক’বলৈ হ’লে মানৱ সভ্যতাৰ ইতিহাসেই হ’ল —— ইতিহাস।

- (1) শিক্ষা আৰু বিজ্ঞানৰ
- (2) বিজ্ঞানৰ জয়যাত্ৰাৰ
- (3) যান্ত্ৰিকতাৰ
- (4) পৰিবেশ প্ৰদূষণৰ

110. মানৱসমাজৰ উপকাৰী সুহৃদ কোন ?

- (1) বিজ্ঞান
- (2) বৰষুণ
- (3) প্ৰকৃতি
- (4) পানী

111. পারমাণবিক যুগৰ স্তৰপাত হৈছিল

- (1) পারমাণবিক অস্ত্রৰ আৰিষ্কাৰৰ লগে লগে
- (2) দ্বিতীয় মহাসমৰৰ পাছৰ পৰাই
- (3) প্ৰথম মহাসমৰৰ পাছৰ পৰাই
- (4) আগ্ৰেয়ান্ত্ৰ আৰিষ্কাৰৰ লগে লগে

112. বাযুমণ্ডলৰ উক্খভাগত ক্ৰমাগতভাৱে ৰকেট নিক্ষেপণ, মহাকাশ অভিযান, উপগ্ৰহ নিক্ষেপণ, বিমান চলাচল আদিৰ ফলত কি হৈছে?

- (1) মানৱসমাজৰ বাবে ভাবুকিৰ সৃষ্টি হৈছে
- (2) বায়ু প্ৰদূষণ হৈছে
- (3) বিজ্ঞানৰ উন্নতি অধিক হৈছে
- (4) অ'জোন গেছৰ সমতা নাইকিয়া হৈছে

113. আলট্ৰাভায়োলেট ৰশ্মি কি?

- (1) চক্ৰৰ ৰশ্মিত ব্যাঘাত সৃষ্টি কৰা এবিধি ৰশ্মি
- (2) সূৰ্যৰ এবিধি অপকাৰী ৰশ্মি
- (3) শ্ৰীৰ বৎ কলা কৰা এবিধি ৰশ্মি
- (4) ৰোগৰ সৃষ্টি কৰা এবিধি ৰশ্মি

114. জাপানৰ হিৰোচিমা আৰু নোগাচাকি নগৰ দুখন ক্ষংস হৈছিল

- (1) আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ ভুল সিদ্ধান্তৰ ফলত
- (2) প্ৰথম বিশ্বযুদ্ধৰ ফলত
- (3) দ্বিতীয় বিশ্বযুদ্ধৰ ফলত
- (4) পারমাণবিক বোমা বৰ্ষণৰ ফলত

নিৰ্দেশ : নিম্নোক্ত কবিতাটো ভালদৰে পঢ়া। কবিতাটোৰ তলত ছয়টা প্ৰশ্ন (প্ৰশ্ন নং 115-ৰ পৰা 120 লৈ) আৰু প্ৰতিটো প্ৰশ্নৰে চাৰিটাকৈ বিকল্প উত্তৰ দিয়া হৈছে। তাৰ পৰা আটাইতকৈ উপযুক্ত উত্তৰটো চিহ্নিত কৰি প্ৰতিটো প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া :

সুখ

সুখ সুখ বুলি মানুহ বলিয়া
নেদেখে সুখৰ মুখ;
সুখ বিচাৰোতে পায় সংসাৰত
দুখৰ উপৰি দুখ।
দেখিও নেদেখা কিয় দিন-কণা
সুখযে হাততে আছে;
যিটে' দিব পাৰে স্বার্থ-বলিদান,
সুখ ফুৰে পাছে পাছে।
আকল নিজৰ নিমিত্তে নহয়
আমাৰ জীৱন ভাই,
পৰৱৰ কাৰণে খাটিব পাৰিলে
সংসাৰ সুখৰ ঠাই।
পৰৱৰ অভাৱ, পৰৱৰ দুখত
হিয়া যদি পমি যায়,
পৰক আপোন কৰিব পাৰিলে
সংসাৰত দুখ নাই।
শক্তি-সামৰথ পৰৱৰ সুখত
বিলাব পাৰিলে ভাই,
পৰৱৰ কাৰণে কান্দিব জানিলে
কান্দনতো সুখ পায়।
সকলো আপোন যত নৰ-নাৰী;
কাকনো বুলিম পৰ?
পৰমপিতাৰ সকলো সন্তান
পৃথিবী আমাৰ ঘৰ।
গাই-গোটা-পেটে-ভৰাল নহ'বা,
লোকৰ দুখলৈ চোৱা,
মানুহৰ সেৱা, মানুহৰ পূজা,
পৰিৱ্ৰ বৰত লোৱা।
'মই' 'মোৰ' ভাবে তললৈ নমাৰ
নাপাৰা বক্ষাৰ তৰী।

সুখৰ দুখৰ মনেই কাৰণ
মনক কৰিবাঁ থিত;
ত্যাগত লভিবা পৰম সন্তোষ,
সাধিবা লোকৰ হিত।

স্বার্থৰ বাটত দুখৰ কঁইট,
 খোজে পতি বিষ্ণে হলে,
 স্বার্থৰ বাট, সেন্দুৰীয়া আলি,
 সুগঞ্জি কুসুম ফুলে।
 যথার্থ নিস্বার্থ ধৰণী জীৱন,
 বিশ্ব-প্ৰেমে তৰ-পূৰ্ব,
 বিশ্বৰ সকলো ভাই-ভনী তাৰ,
 সুখৰ নপৰে ওৰ।

115. সংসাৰ কেতিয়া সুখৰ ঠাই হৈ পৰিব পাৰে ?

- (1) নিজতকৈ দুৰ্ঘী মানুহ দেৰি থাকিলে
- (2) সুখ বিচাৰি ফুৰিলে
- (3) পৰ্যাপ্ত পৰিমাণে ধন আৰ্জিব পাৰিলে
- (4) পৰৰ কাৰণে খাটিব পাৰিলে

116. কবিৰ মতে কি ব্ৰত সোৱা উচিত ?

- (1) দয়া আৰু পৰোপকাৰ
- (2) ধৈৰ্য আৰু সততা
- (3) সম্পদ বিতৰণ
- (4) মানৱ সেৱা আৰু মানৱ পৃজা

117. সুখ কাৰ পাছে পাছে ফুৰে ?

- (1) যাৰ ওচৰত ধন-সম্পদ আছে
- (2) যিজনে দান কৰিব পাৰে
- (3) যাৰ ওচৰত স্বাস্থ্য আৰু ধন আছে
- (4) যিজনে স্বার্থ বলিদান দিব পাৰে

118. সুখ-দুখৰ মূল কাৰণ প্ৰকৃততে কি ?

- (1) পৰিয়াল
- (2) ধন
- (3) স্বাস্থ্য
- (4) ধন

119. পৰক আপোন কৰিব পাৰিলে সংসাৰত

- (1) দুখ নথকা হ'ব
- (2) নিজৰ পৰিয়ালৰ বেলেগকৈ প্ৰয়োজন
নোহোৱা হ'ব
- (3) মৈত্ৰীভাৱ বৃদ্ধি পাৰ
- (4) কোনোৱে অকলশৰীয়া অনুভৱ নকৰিব

120. পৰৰ কাৰণে কান্দিব জানিলে কি হয় ?

- (1) পৰো আপোন হৈ পৰে
- (2) কান্দোনতো সুখ পোৱা যায়
- (3) নিজৰ দুখ দূৰ হয়
- (4) মানুহ মহান হয়

পৰীক্ষার্থীয়ে নিম্নলিখিত ভাগৰ
প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ তেও়িয়াহে
কৰিব যদি তেওঁলোকে
ভাষা—IIৰ বিকল্প অসমীয়া
লৈছে।

খণ্ড—V : ভাষা—II

অসমীয়া

নির্দেশ : প্রতিটো প্রশ্নৰ তলত দিয়া বিকল্প উত্তৰবোৰৰ মাজৰ
পৰা আটাইতকৈ উপযুক্ত উত্তৰটো বাচি লৈ প্ৰশ্নসমূহৰ
(প্ৰশ্ন নং 121-ৰ পৰা 135 লৈ) উত্তৰ দিয়া :

- 121.** শিকার্সকলক নিজৰ নিজৰ ভাষাৰ ‘নিৰ্মাণকৰ্তা’কপে দেখা যায়। এই কথা ভাষা শিক্ষাৰ শ্ৰেণী এটাত জানিব পৰা যাব
 (1) শিক্ষকে প্ৰয়োকৰে প্ৰকল্প (Project)
ভালদৰে নিৰীক্ষণ কৰি কাৰ্যপ্ৰগতি সম্পর্কে
নিয়মীয়া ফীডবেক যোগান কৰি
 (2) শিকার্সকলক লক্ষ্য-ভাষাটোত বিহৃত
অধ্যয়ন কৰিবলৈ উৎসাহিত কৰি
 (3) শিক্ষার্থীৰ শিকন ক্ষমতাক নিৰ্দিষ্ট কৰি শিক্ষণ
সঁজুলিৰ যোগান ধৰি
 (4) যিবোৰ একক আৰু যৌথ কাৰ্যই শিক্ষাৰ
প্ৰক্ৰিয়াটোত আদান-প্ৰদানৰ সহযোগিতা তথা
অবিহণা যোগাবৰ সুযোগ দিয়ে, তেনেবোৰ
কাৰ্যক উদগনি দিয়া
- 122.** শিক্ষকে শিকার্সকলক লক্ষ্য-ভাষাটোত
কথোপকথন কৰাত সহজ আৰু সুচল অনুভৱ
কৰাৰ পৰিবেশ সৃষ্টি কৰিব পাৰে।
 (1) দৃশ্যৰ দ্বাৰা
 (2) শিকার্সকলে যি ভাষাতে কথা পাতিবলৈ
সহজ পায় সেই ভাষাতে কথা পাতিবলৈ দি
 (3) বাক্য গঠনৰ আইন দেখুৱাই দি শ্ৰেণীকোঠাৰ
সাধাৰণ কথোপকথনৰ সময়ত সেইবোৰৰ
ব্যৱহাৰ কৰাত গুৰুত্ব আৰোপ কৰি
 (4) নিয়মীয়া লিখিত আৰু কথনৰ মূল্যাংকনৰ
দ্বাৰা
- 123.** আমি স্বাভাৱিকভাৱে এটা ভাষা শিকোতে
 (1) ফলপ্ৰসূ যোগাযোগত বা ভাৰ বিনিময়ত
গুৰুত্ব দিওঁ
 (2) ভাষাটো আমি কেনেকৈ কৈছো তাতকৈ কি
ক'ব বা বুজাৰ বিচাৰিছো, সেইটোত গুৰুত্ব
দিওঁ
 (3) পিতৃ-মাতৃৰ কথা শুনো
 (4) নিজে পঢ়ি শিকা শব্দ-সন্তাৰ ব্যৱহাৰ কৰি
শিকো

- 124.** যি পদ্ধতিত শিকার্ক অডিঅ’ ইন্পুটৰ ভিত্তি কৰি
বিশেষ টোকা বাখিবলৈ দিয়া হয়, সেই পদ্ধতিটোক
বা কাৰ্যটোক —— বুলি কোৱা হয়।
 (1) অৰ্থানুমান
 (2) তথ্য স্থানান্তৰকৰণ
 (3) পূৰ্বানুমান
 (4) স্মাৰণ
- 125.** তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰ শ্ৰেণীকোঠাত শিক্ষার্থীৰ
কেনেধৰণৰ দক্ষতাৰ অনুগীলনৰ বাবে উপযোগী ?
 • তোমাৰ জেপ-খৰচেৰে যোৱা সপ্তাহত তুমি কি
কিনিলা ?
 • তোমাৰ গাঁও/চৰখন কিহৰ কাৰণে বিখ্যাত ?
 • ঘৰত ঘৰুৱা কামত সহায় কৰিবলৈ তুমি কি
কৰা ?
 • তোমাৰ অৱসৰ বিনোদনৰ দৃষ্টব্যান কোৱা।
 (1) শব্দ-সন্তাৰ
 (2) কথোপকথন
 (3) লিখন
 (4) শ্ৰৱণ
- 126.** শিক্ষার্থীয়ে ব্যাকৰণ আৰু ভাষাৰ আইনৰ সম্বন্ধৰ
বিষয়ে অধ্যয়ন কৰি জানিব পাৰে যে
 (1) ব্যাকৰণ শিকাৰ ক্ষেত্ৰত আটাইতকৈ বেছি
গুৰুত্ব দিব লাগে
 (2) ভাষাৰ মৌলিক আদান-প্ৰদানৰ বাবে ব্যাকৰণ
অপৰিহাৰ
 (3) লিখনশৈলী ব্যাকৰণৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱাবলিত হয়
 (4) আদান-প্ৰদানৰ প্ৰক্ৰিয়াত ইয়াৰ উদ্দেশ্য আৰু
প্ৰক্ৰিয়াটোত তেওঁলোকৰ শিল্পীসুলভ
পাৰদৰ্শিতাৰ উন্নতকৰণত ইয়াৰ ভূমিকা আছে

127. বহুতো শিক্ষার্থীর বাবে লিখাটো এক জটিল আৰু
প্ৰত্যাহানমূলক কাৰ্য। সেয়েহে শিক্ষকে প্ৰথম
মনোযোগ দিব লাগে

- (1) অৰ্থবহু ভাবৰ স্পষ্ট আদান-প্ৰদানৰ বাবে
প্ৰয়োজনীয় ব্যাকৰণৰ ধাৰণা শিকোৱাত
- (2) ব্যাকৰণৰ গাঁথনিৰ অনুশীলন কৰাত
- (3) ব্যাকৰণৰ শুন্দতাতকৈ নিৰ্দিষ্ট ভাষাটো
ব্যৱহাৰ কৰাত শিক্ষার্থীৰ আত্মবিশ্বাস গঢ়ি
তোলাত
- (4) কেৱল সহজ কাম আৰু সামান্য ব্যাকৰণৰ
অনুশীলন কৰিবলৈ দিয়াত

128. ব্যাকৰণৰ নিৰ্দেশ আটাইতকৈ স্বাভাৱিকভাৱে সংহত
হয়, যেতিয়া

- (1) শিক্ষকে সঘনাই, কিষ্ট চমু ব্যাকৰণৰ শ্ৰেণী
লোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰে
- (2) শিক্ষার্থীয়ে নিজেই নিজৰ লেখনী বা বক্তৃতা
পুনৰ পঠন কৰি ভুলবোৰ শুধৰায়
- (3) শিক্ষকে কেৱল বিশেষ পৃথক দক্ষতাৰ
বিষয়েহে পতুৰায়
- (4) আনুষ্ঠানিক লিখন বা কথনৰ আগতে
ব্যাকৰণৰ অনুশীলনত অধিক সময় দিয়া হয়

129. ভাষা-সমন্বয়ীয় সমস্যাৰ সাধাৰণ পৰিচালনাৰ
ক্ষেত্ৰত ভাষা শিকাৰ শৈলীয়ে সহায় কৰে। শিকা
শৈলীৰ এটা উদাহৰণ হ'ল

- (1) কেন্দ্ৰীভূত মনোযোগ
- (2) কোলাহলপূৰ্ণ
- (3) শান্ত
- (4) ছপা মাধ্যমভিত্তিক

130. ‘গচ’ শীৰ্ষ বিষয়েৰে এটা শ্ৰেণী আৰম্ভ হৈছে।
শিক্ষকে এই বিষয়ে অভিজ্ঞতামূলক প্ৰশ্ন সুধি
শিক্ষার্থীসকলক কেইবাটাও গোটত ভাগ কৰি দিছে
আৰু তাৰ পাছত তেওঁলোকক জলকীয়া গচৰ ছবি
আঁকি লেবেল লগাবলৈ দিছে। অৱশ্যেত প্ৰতিটো
গোটৰে এজনকৈ প্ৰতিনিধিয়ে নিজৰ নিজৰ
ছবিবোৰ বৰ্ণনা কৰিবলগীয়া হৈছে। এই শ্ৰেণীটোত
শিক্ষার্থীসকলে

- (1) গচজোপাৰ বিষয়ে জ্ঞানৰ লগতে ইয়াৰ ছবি
আঁকিবলৈ আৰু লেবেল লগাবলৈ শিকিলৈ
- (2) বিষয়বস্তু এটা বৰ্ণনা কৰিবলৈ ভাষাৰ বিশেষ
তৎপৰি এটা ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ শিকিলৈ
- (3) কেৱল (1)
- (4) (1) আৰু (2) দুয়োটাই

131. কৰিতাৰ পাঠ বাস্তৱভিত্তিক গদ্যৰ পাঠতকৈ বেলেগ
হয়। কাৰণ কৰিতা এটা পাঠ কৰোঁতে শিক্ষার্থীজনে

- (1) কৰিতাটোৰ শৈলীক অধিক প্ৰশংসা কৰি
কৰিব বার্তা বা কৰিতাটোৰ অন্তনিহিত
বাণীটোৰ মূল্যায়ন কৰিবলগীয়া হয়
- (2) অধিক বৌদ্ধিক অৰ্থোদ্ধাৰ কৰিবলগীয়া হয়
- (3) কৰিতাটোৰ অন্তনিহিত বাণীটোৰ কেৱল
মনোগত অৰ্থোদ্ধাৰত আৱেগিক সঁহাৰি
দিবলগীয়া হয়
- (4) কৰিতাটোৰ অন্তনিহিত বাণীটোৰ মূল্যায়ন
কৰিব পৰাকৈ অধিক বৌদ্ধিক অৰ্থোদ্ধাৰ
কৰিবলগীয়া হয় আৰু লগতে আৱেগিক
প্ৰতিক্ৰিয়া দেখুৱাবলগীয়া হয়

132. প্ৰৱফ এটাৰ মূল্যায়ন কৰোঁতে পুনৰাবৃত্তি
নোহোৱাকৈ যিটো অংশত প্ৰৱফটোৰ সাৰাংশ
গুৰুত্বপূৰ্ণ তথ্যৰে সৈতে চমুকৈ পোৱা যায়, সেই
অংশটো হ'ল

- (1) আৰম্ভণি
- (2) সামৰণিৰ অংশ
- (3) দ্বিতীয় পেৰাগ্ৰাফটো
- (4) মাজভাগ

133. শ্রেণীকোঠাত লক্ষ্য-ভাষাৰ ব্যৱহাৰৰ সময়ত উচ্চাৰণৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰযুক্তিবিদ্যাই সহায় কৰিব পাৰে। এই ক্ষেত্ৰত তলৰ কোনটো উদাহৰণ শুন্দ নহয় ?

- (1) পডকাষ্টত বাণীবন্ধ কৰি শ্ৰবণ
- (2) পাৰাৰ পইন্ট প্ৰেজেন্টেশ্বনৰ মাজত কৰা বৰ্ণনা বা বিৱৰণ
- (3) হোৱাইট ব'ডৰ ব্যৱহাৰ
- (4) ব'ল-প্লে

134. কেৱল নিজৰ মাতৃভাষা ক'ব জনা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ আধিক্য থকা শ্রেণীকোঠা এটাত যেতিয়া বিদেশী ভাষা এটা শিকোৱা হয়, সকলো বিষয়-শিক্ষকেই তেতিয়া সজাগ হোৱাটো গুৰুত্বপূৰ্ণ যে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে

- (1) নতুন ভাষাটোত দক্ষতা বৃদ্ধি কৰিবৰ বাবে নিজৰ মাতৃভাষাত গান গোৱাটো যাতে এৰাই চলে
- (2) নিৰ্দিষ্ট লক্ষ্য-ভাষাটোৰ শিক্ষা আহৰণ কৰিব নোৱাৰিবও পাৰে
- (3) বিষয়সূচীত থকা বিষয়বোৰ শিকাৰ লগতে কথা-বাতৰ ঘোগেৰে যাতে নতুন ভাষা এটাও শিকে
- (4) সুকীয়া সুকীয়া শ্রেণীকোঠা বিচাৰিব

135. শব্দ-সন্তাৰৰ ন্যূনতাৰ বাবে শিক্ষার্থী এগৰাকীয়ে নিজৰ মত স্পষ্টকৈ প্ৰকাশ কৰাত অসুবিধা পালে এই সমস্যাটোৰ সন্তাৰ্য সমাধান হ'ব

- (1) শৃতলিপি, শব্দৰ অনুশীলন আদিৰ বিশেষ শ্ৰেণী লোৱাৰ ব্যৱহাৰ কৰা
- (2) শিক্ষার্থীগৰাকীক বেছিকৈ গল্পপুঁথি পঢ়িবলৈ উদ্গনি দি শিক্ষকে অনানুষ্ঠানিকভাৱে শিক্ষার্থীজনে জানিবলৈ পোৱা নতুন শব্দবোৰ ফীডবেক লোৱা
- (3) শিক্ষার্থীগৰাকীৰ পাৰদৰ্শিতাৰ লগত মিলাকৈ বিষয়বস্তু সলনি কৰা
- (4) শিকি ব্যৱহাৰ কৰিবৰ বাবে অৰ্থৰ সৈতে শব্দৰ তালিকা এখন দিয়া

নিৰ্দেশ : তলত দিয়া পৰিচেছে তো ভালদৰে পাড়া। পৰিচেছে তোৰ শেষত মটা প্ৰশ্ন (প্ৰশ্ন নং 136-ৰ পৰা 144 লৈ) আৰু প্ৰশ্নৰ তলত চাৰিটাকৈ বিকল্প উত্তৰ দিয়া আছে। তাৰ পৰা আটাইতকৈ উপযুক্ত উত্তৰটো বাছি লৈ প্ৰতিটো প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া :

সভ্যতাৰ আদিম ব'দ-কাঁচলিৰ পৰাই মানৱ জাতি জীৱ-জন্মৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল হৈ আহিছে। সেই সময়ত মানৱসমাজে জীৱিকনিৰ্বাহৰ বাবে চিকাৰ পদ্ধতি অৱলম্বন কৰিছিল। তেওঁলোকে খাদ্য-বস্তু হিচাপে জীৱ-জন্মৰ মঙ্গল আৰু ছাল ব্যৱহাৰ কৰিছিল। অতীজতে জীৱ-জন্মৰ লগত মানৱসমাজৰ কেনে নিবিড় সম্বন্ধ আছিল তাৰ নিদৰ্শন পোৱা যায় গুহাচিৰ আৰু মঠ-মণ্ডিবোৰত অঁকা চিত্ৰসমূহত। মানুহৰ সামাজিক ভাল পোৱা কুকুৰে যেতিয়া বশ মানি পোহনীয়া হ'বলৈ আৰম্ভ কৰিলে তেতিয়া মানৱ আৰু বন্যজন্মৰ মাজত সম্পর্কৰ এক নতুন দিগন্তৰ সূচনা হ'ল। সেই সম্পর্ক আৰু গাঢ় হ'ল গৰু-ম'হ, ঘোৰা আদি জন্মক পোহ মনোৱাৰ জৰিয়তে।

প্ৰথম অৱস্থাত মানুহৰ সংখ্যা সীমিত থকাৰ বাবে বন্যজীৱকূলৰ ওপৰত বৰ হেঁচা পৰা নাছিল, কিন্তু ক্ৰমাং এই মানুহৰ সংখ্যা বৃদ্ধি পাবলৈ ধৰাত সি বন্যজগতৰ প্ৰতি ভাবুকি যেন হৈ পৰিছে; কাৰণ মানৱজাতিৰ জনবিশ্বেৰণ আৰু তেওঁলোকৰ প্ৰয়োজনীয়তা যি হাৰত বৃদ্ধি পায়, জীৱ-জন্মৰ সংখ্যা তেনে হাৰত বৃদ্ধি নাপায়। তাৰ কাৰণ কেইবাটাও। সিংহ, বাঘ আদি কিছুমান মূল্যবান জীৱ-জন্মৰ জন্ম হাৰ কম আৰু সিংহতৰ বেমাৰ-আজাৰৰ চিকিৎসাৰ বিশেষ কোনো ব্যৱস্থা নাই। মানুহেও অৰ্থলোভত বা অঞ্চলিক্ষণৰ বলি হৈ সততে বনৰ জীৱ-জন্ম নিধন কৰে। তদুপৰি নগৰীকৰণ, উদ্যোগীকৰণ আৰু কৃষি ভূমিৰ সম্প্ৰসাৰণৰ কাৰণে বন্যজীৱৰ আবাস অঞ্চল ক্ৰমান্বয়ে সংকুচিত হৈ পৰিছে। খৰাং বতৰ আৰু বানপানীৰ নিচিনা প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগ, খাদ্যৰ নাটনি আৰু মানুহৰ আওহেলাৰ কাৰণেও বন্যপ্ৰাণীসমূহ বিলুপ্ত হ'ব ধৰিছে। কথাতে কয়—‘হৰিণৰ মঙ্গই বৈৰী’। ঘাংসৰ লোভত হৰিণ, মেথুন, ঘয়ৰ আদি মানুহে বিনা বিচাৰে বধ কৰিয়েই আছে। চোৰাং চিকাৰীয়ে খড়গ (খগ)-ৰ কাৰণে গঁড়, দাঁতৰ বাবে হাতী, ছালৰ কাৰণে বাঘ আদি নিধন কৰি বন্যপ্ৰাণীৰ সংখ্যা হ্রাস কৰি আনিছে। কিছুমান জীৱক মানুহে শক্ৰ হিচাপে গণ্য কৰাৰ ফলতে ইতিমধ্যে পৃথিবীৰ পৰা বহুতো দুৰ্ভিত প্ৰাণী

নাইকিয়া হৈছে। গৱেষণাগবত নানা ধৰণৰ পৰীক্ষা-নিৰীক্ষা কৰা, খেল দেখুৱাবলৈ জীৱ-জন্মক ব্যৱহাৰ কৰা, এনেকি কৃত্রিম আৰু অস্বাস্থ্যকৰ পৰিবেশত চিবিয়াখানাত জীৱ-জন্ম বৰ্খাৰ ফলতো বন্যপ্ৰাণীৰ সংখ্যা হ্ৰাস পাৰ ধৰিছে। এনে অৱস্থা উপলক্ষি কৰি বন্যপ্ৰাণীক নিৰাপত্তা প্ৰদানৰ আৱশ্যকতা আহি পৰিছে। ফলত পৃথিবীৰ প্ৰায় সকলো দেশতে বন্যপ্ৰাণী সংৰক্ষণৰ ধাৰণাই জনপ্ৰিয়তা লাভ কৰিছে।

ভাৰত চৰকাৰৰে ১৯৫৮ চনত ‘ভাৰতৰ বন্যপ্ৰাণী সংৰক্ষণ সংস্থা’ আৰু ১৯৯৩ চনত অনুষ্ঠিত হোৱা ‘পক্ষী সংৰক্ষণ’ সমিলনে বন্যপ্ৰাণী জগতক ধৰংসৰ গৰাহৰ পৰা বক্ষা কৰিবৰ বাবে আঁচনি হাতত লৈছে। সম্প্ৰতি সমগ্ৰ ভাৰততে বন্যপ্ৰাণী সংৰক্ষণৰ সপক্ষে এক জাগৰণ গঢ়ি উঠা দেখা গৈছে। চৰকাৰী আইন অনুসৰি বৰ্তমান ভাৰতবৰ্ষত থকা সংৰক্ষিত বনাঞ্চল, অভয়াৰণ্য আৰু জাতীয় উদ্যান আদিত বন্যপ্ৰাণী সংৰক্ষণৰ ব্যৱস্থা কৰিছে। এনে অঞ্চলসমূহত বন্যপ্ৰাণী ধৰা বা হত্যা কৰা দণ্ডনীয়।

সংৰক্ষণ বুলিলে প্ৰাকৃতিক পৰিবেশৰ ভাৰসাম্য বক্ষা কৰিবলৈ কোনো এবিধ বা ততোধিক প্ৰাণীক ধৰংসৰ মুখৰ পৰা বক্ষা কৰাকে বুজায়। সংৰক্ষণৰ মুখ্য উদ্দেশ্য তিনিটা : এক—বন্যপ্ৰাণীবোৰক নিজা পৰিবেশত স্বাভাৱিক বিকাশ আৰু বিৱৰ্তনৰ ধাৰা অব্যাহত বৰ্খা, দুই—ইহাত দ্বাৰা পৰিবেশৰ ভাৰসাম্য স্থিৰ বিন্দুত বৰ্খা, তিৰ্থি—পৰিকল্পিতভাৱে ইহাতক কামত খুঁওৱা।

বন্যপ্ৰাণিসমূহৰ নিৰাপত্তাৰ বাবে সংৰক্ষিত বনাঞ্চল অতি প্ৰয়োজন। কিয়নো কিছুমান নিৰ্দিষ্ট প্ৰাণীৰ কাৰণে যেনেধৰণৰ পৰিবেশ বা আবাসভূমিৰ প্ৰয়োজন, তেনেধৰণৰ সুবিধাজনক ঠাই নাপালে প্ৰাণী লুপ্ত হোৱা স্বভাৱিক। কোঁত্যাবা উপযুক্ত পৰিবেশৰ অন্বেষণত প্ৰাণীসমূহ দিক্কপৰ্ণ হৈ জনবসতিপূৰ্ণ অঞ্চলত প্ৰৱেশ কৰি নিজৰ বিপদ মাতি আনে। অৱগ্য আৰু বন্যজীৱসমাজ এটা আনটোৰ লগ এৰাব নোৱাৰা সমৰ্পণ। কিছুমান জন্ম নিৰ্দিষ্ট কিছুমান পৰিবেশতহে দীঘজীৱী হয়। ঠিক তেনেদৰে কিছুমান নিৰ্দিষ্ট গছত বাহ সাজে আৰু নিৰ্দিষ্ট গছৰ পৰা আহাৰ আহাৰণ কৰে। তেনে গছ কাটিলে পক্ষীৰো বিলুপ্তি ঘটে। গতিকে প্ৰাণী সংৰক্ষণ বুলিলে এনেধৰণৰ বন্যভূমি সংৰক্ষণৰ কথাও আহি পৰে।

136. সভ্যতাৰ আদিম কালত মানৱসমাজে জীৱিকানিৰ্বাহৰ বাবে

- (1) চিকাৰ পদ্ধতি অৱলম্বন কৰিছিল
- (2) কৃষিকাৰ্য কৰিছিল
- (3) পৰ্বতৰ গুহাত বাস কৰিছিল
- (4) বনজন্ম পোহ মনাইছিল

137. জঘৰ হাৰ কোনটো জন্মৰ কম নহয় ?

- (1) হাতী
- (2) বাঘ
- (3) হৰিণ
- (4) সিংহ

138. ভাৰতত ‘পক্ষী সংৰক্ষণ সমিলন’ —— চনত অনুষ্ঠিত হৈছিল।

- (1) ২০১২
- (2) ১৯৫৮
- (3) ১৯৬০
- (4) ১৯৯৩

139. মানুহ আৰু বনজন্মৰ মাজত সম্পর্কৰ সূচনা কৰা জন্মটো আছিল

- (1) কুকুৰ
- (2) বাঘ
- (3) ঘোৰা
- (4) গৰু

140. চিবিয়াখানাত বনজন্ম বৰ্খাৰ ফলতো বনজন্মৰ সংখ্যা হ্ৰাস পাৰ পাৰে। ইয়াৰ কাৰণ

- (1) চিবিয়াখানাত জন্মবোৰে পৰ্যাপ্ত খাদ্য আৰু প্ৰয়োজনীয় চিকিৎসা নাপায়
- (2) চিবিয়াখানাৰ কৃত্তপক্ষৰ অৱহেলা
- (3) চিবিয়াখানাৰ কৃত্রিম আৰু অস্বাস্থ্যকৰ পৰিবেশ
- (4) চিবিয়াখানাৰ দৰ্শকে প্ৰায়েই জন্মবোৰক আমনি দিয়ে

141. “কিছুমান জন্ত নির্দিষ্ট কিছুমান পরিবেশতহে দীর্ঘজীৱী হয়। ঠিক তেনদেবে কিছুমান নির্দিষ্ট গচ্ছত বাহ সাজে আৰু নির্দিষ্ট গচ্ছৰ পৰা আহাৰ আহৰণ কৰে। তেনে গচ্ছ কাটিলে পক্ষীৰো বিলুপ্তি ঘটে।” গতিকে,

- (1) জন্ত আৰু পক্ষী সংৰক্ষণৰ বাবে বন্যভূমিৰ সংৰক্ষণ কৰিব লাগে
- (2) কোনো গচ্ছ কাটিব নালাগে
- (3) জন্ত বা পক্ষীক আহাৰৰ যোগান ধৰিব লাগে
- (4) প্ৰাকৃতিক পৰিবেশত মানুহ সোমাৰ নালাগে

142. ভাৰতবৰ্ষৰ চৰকাৰী আইন অনুসৰি সংৰক্ষিত বনাঞ্চল, অভয়াৰণ্য আৰু জাতীয় উদ্যান আদিত

- (1) চিকাৰ কৰিলে বা হত্যা কৰিলে দণ্ডনীয় অপৰাধ হয়
- (2) প্ৰবেশৰ অনুমতি দিয়া নহয়
- (3) প্ৰবেশৰ বাবে বিশেষ অনুমতিৰ প্ৰয়োজন হয়
- (4) চিকাৰৰ বাবে বিশেষ অনুমতি দিয়া হয়

143. তলৰ কোনটো বন্যপ্ৰাণীৰ আবাস অঞ্চল সংকুচিত হোৱাৰ কাৰণ নহয় ?

- (1) কৃষি ভূমিৰ সম্প্ৰসাৰণ
- (2) নগৰীকৰণ
- (3) চিৰিয়াখানা স্থাপন
- (4) উদ্যোগীকৰণ

144. বন্যপ্ৰাণী সংৰক্ষণৰ ধাৰণাই প্ৰতিৰোধ ক'ত জনপ্ৰিয়তা লাভ কৰিছে ?

- (1) বন্যপ্ৰাণীৰ সংখ্যা দ্রুতগতিত হ্ৰাস পাই আহা অঞ্চলসমূহত
- (2) কেৱল ভাৰতবৰ্ষত
- (3) বন্যপ্ৰাণীৰ আধিক্য থকা দেশসমূহত
- (4) প্ৰায় সকলো দেশতে

নিৰ্দেশ : তলত দিয়া পৰিচেছিলো ভালদৰে পঢ়া। পৰিচেছিলোৰ শেষত ছ'টা পৰ্শ (পৰ্শ নং 145-ৰ পৰা 150 লৈ) দিয়া আছে আৰু প্ৰতিটো পৰ্শৰ তলত চাৰিটাকৈ বিকল্প উত্তৰ দিয়া আছে। তাৰ পৰা আটাটিতকৈ উপযুক্ত উত্তৰটো নিৰ্বাচন কৰি পৰ্শকেইটাৰ উত্তৰ কৰা :

কলিকতালৈ কেনেকৈ কাৰ লগত প্ৰথম গৈছিলো, ঘনত নাই। সন্দৰতঃ বাপু ককাইদেউৰ লগত অথবা ৰোহিণী ঘহন্তৰ লগত। স্বাধীনতাৰ তথা দেশ বিভাজনৰ পিছত অসমৰ লগত ভাৰতৰ বাকী অংশৰ যোগাযোগ আজিতকৈ বহু বেছি আশুকলীয়া আছিল। কলিকতালৈ যাবলৈ ব্ৰহ্মপুত্ৰ আৰু গংগাত দুৰাৰ ফৰীত উঠিবলগীয়া হৈছিল, শৰাইষাট দলঙ্গৰ অস্তিত্ব নাছিল। বিজার্ডেশ্যনৰ ব্যৱস্থা আছিল একেবাৰে অনিৰ্ভৰযোগ্য। ছা৤্ৰ হ'লৈ তৃতীয় শ্ৰেণীত ভ্ৰমণ কৰিবই লাগিব, তেনে এক অলিখিত নিয়ম আছিল আৰু টি-প্লেটোৰ আদিৰ সন্তান নহ'লে প্ৰথম শ্ৰেণীত উঠাৰ দন্তৰ নাছিল। তৃতীয় শ্ৰেণীত প্ৰচণ্ড ভিৰ। বহিৰলৈ আৰু শুবলৈ জাগা বিচাৰি হায়ৰান হ'ব লাগে। উৰি অহা কয়লাৰ টুকুৰা আৰু ধোঁৱা, চুলি, সাজপাৰ, মুখত লাগি কেইন্টামানতে আমাৰ চেহেৰা ভূতৰ দৰে হৈছিল—তাতে কলিকতা যাত্রাত তেতিয়া দুদিন-দুৰাতি (প্ৰায় তিনিদিনেই) লাগিছিল। তড়ুপৰি অ'ত-অ'ত কোনো জাননী নিদিয়াকৈ জিৰাই-শঁৰ্তাই যোৱাৰ অভ্যাস আছিল আসাম লিঙ্ক এক্সপ্ৰেছ (Assam Link Express) নামৰ ট্ৰেইনখনৰ। গৈ পালেই হয়, সময়ৰ হিচাপ কৰাত অসমীয়া মানুহ তেতিয়াও ক্ষিপ্র হৈ উঠা নাছিল।

গল্ল আছে, এবাৰ এক দুৰ্গীয়াই জীৱনৰ প্ৰতি বিতুষ্ট হৈ ট্ৰেইনৰ আগত পৰি মৰিবলৈ থিৰাং কৰিলে আৰু আসাম লিঙ্ক এক্সপ্ৰেছৰ চিড়িৰ ওপৰত পৰি থাকিল। তেওঁ মৰিল ঠিকেই, কিন্তু ট্ৰেইনৰ খুন্দাত নহয়। ভোকত মৰিল। ট্ৰেইন আহোঁতে বহুত দেৰি কৰিছিল।

অৱশ্যে আমাৰ থলুৱা ৰাইজৰ বাবে কথাটো সিমান অসুবিধাজনক নাছিল। তাৰ বহুকাল পিচৰ কথা। ১৯৭০ চনমান হ'ব। জাগীৰোড়ত ছে'ট ট্ৰেলপ'টৰ বাহৰ পৰা নামি চাহ খাবলৈ কঁকাল পোনাই লৈ খোজ দিছোঁ। এনেতে ধূনীয়া নীলা বঙ্গৰ নতুন আহল-বহল বাছ এখন তীব্ৰবেগে আহি অলপ দূৰত ব'লহি। ইউনিফৰ্ম পিঙ্কা ড্ৰাইভাৰ, কগাটৰ আৰু যাত্ৰীসকল সশব্দ্যন্তে নামিল। যোৰ ওচৰত দুজন ধূতী-চাদৰ পিঙ্কা অসমীয়া থলুৱা ভদ্ৰলোক থিয় দি

বাছ যাত্রী আদিৰ দৃশ্য চাই আছিল। এজনেগুগহীন মাত্ৰেৰেক'ই, “এইখন যে দেখিছা বাছ, ইয়াৰ নাম ছুপাৰ-বাছ। দুটাখান ষ্টেচনতহে বাখে আৰু একমিনিটো দেবি নকৰে। তুঁ: যদি পেছাৰ কৰিবলৈ নামি সময় মতে আহি নোপোৱা, তেমাক এৰি খৈয়ে গুচি যাব।” কথা শুনি নিৰীহ সংগীজনৰ চকু ভয়তে টেলেকো লাগিল। তেওঁ বিস্ময় মিহলি কঢ়েৰে ক'লে : ‘আও! এনে বাছত উঠা মানুহো ছুপাৰ হ'ল লাগিব দেই।’

আৰ্মি মানুহ হিচাপে ছুপাৰ হ'ব নোৱাৰিলোঁ, ছুপাৰ-বাছকে শাখুকীয়া বাছত পৰিগত কৰিলোঁ। তথাপি আসাম লিঙ্ক এক্সপ্ৰেছৰ টিমা-তেতালাই মনত কেনে তিক্ততা সৃষ্টি কৰিছিল, অলপ-অলপ এতিয়া মনত পৰে। কেৱল এয়ে নহয়, কথা নাই বতৰা নাই, য'তে-ত'তে ট্ৰেইন বৈ দিয়ে আৰু বহুপৰ নিশ্চল হৈ থাকে, যেন অপৰিসীম ক্লান্তিত ট্ৰোপনিত লালকাল হৈ পৰিছে। সেইবোৰ ধৈৰ্যৰ পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হৈ অৱশ্যেত গন্তব্যস্থল পাওঁ মানে দেহ-মন যেন বিৰুদ্ধ হৈ পৰিছিল। তেতিয়াৰে পৰা যে অসমখন প্ৰাণীয় প্ৰদেশ হৈ থাকিল, সেই নিয়তিয়ে আজিও আমাক খেদি ফুৰিছে।

145. লেখকে বৰ্ণনা কৰা সময়ত অসমৰ পৰা কলিকতালৈ যাবলৈ কি কৰিবলগীয়া হৈছিল ?

- (1) লেহেমীয়া গতিৰ বাছত যাত্রা কৰিবলগীয়া হৈছিল
- (2) ৰেলৰ তৃতীয় শ্ৰেণীত ভ্ৰমণ কৰিবলগীয়া হৈছিল
- (3) দুৰ্বাৰ ফেৰীত উঠিবলগীয়া হৈছিল
- (4) ভোকে-লঘোনে কেইবাদিনো যাবলগীয়া হৈছিল

146. উদ্বৃত পৰিচেছদটোত লেখকে অসমীয়াৰ কোনটো জাতিগত স্বভাৱৰ কথা ব্যংগৰ চলেৰে লিখিছে ?

- (1) ভ্ৰমণ চখ নথকা স্বভাৱ
- (2) সময় মানি নচলা স্বভাৱ
- (3) পৰিশ্ৰম বিমুখিতা
- (4) পৰচৰ্চা কৰা স্বভাৱ

147. লেখকে কাৰ লগত প্ৰথম কলিকতালৈ যোৱাৰ কথা মনত পেলাৰ চেষ্টা কৰিছে ?

- (1) ৰোহিণী মহন্তৰ লগত
- (2) ৰেলৰ তৃতীয় শ্ৰেণীত ছাত্ৰবন্ধুৰ লগত
- (3) বাপু ককাইদেউ অথবা ৰোহিণী মহন্তৰ লগত
- (4) বাপু ককাইদেউৰ লগত

148. ধূনীয়া নীলা বঙুৰ নতুন বাছখন লেখকে ক'ত দেখিছিল ?

- (1) জাগীৰোড়ত
- (2) কলিকতাত
- (3) শৰাইঘাট দলঙ্গত
- (4) জাহাজঘাটত

149. লেখকে বৰ্ণনা কৰাৰ সময়ত ছাত্ৰৰ বাবে ৰেলযাত্ৰাৰ অলিখিত নিয়মটো আছিল যে

- (1) ছাত্ৰই চমু ৰেলযাত্ৰাহে অকলে কৰিব পাৰে
- (2) ছাত্ৰই তৃতীয় শ্ৰেণীত ভ্ৰমণ কৰিব লাগে
- (3) ছাত্ৰই অভিভাৱকৰ লগত যাত্রা কৰিব লাগে
- (4) ছাত্ৰৰ বাবে টিকটৰ প্ৰযোজন নাই

150. কোনটো বৈশিষ্ট্য আসাম লিঙ্ক এক্সপ্ৰেছ নামৰ ট্ৰেইনখনৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰযোজ্য নহয় ?

- (1) অসম আৰু কলিকতাৰ মাজত যাতায়াত কৰে
- (2) কোনো জাননী নিদিয়াকৈ জিৰাই-শঁতাই যায়
- (3) য'তে-ত'তে বৈ বহুপৰলৈকে নিশ্চল হৈ থাকে
- (4) কোনো শ্ৰেণীৰ বিভাজন নাথাকে

SPACE FOR ROUGH WORK

তলত দিয়া নিদেশাবলী মনোযোগেৰে পঢ়া :

1. প্রত্যেক প্রশ্নৰে চাৰিটা বিকল্প দিয়া হৈছে। শুন্দি উত্তৰটো (OMR) উত্তৰ-পত্ৰৰ দ্বিতীয় পিঠিত নীলা/ক'লা বল পয়েন্ট পেনেৰে ঘূৰণীয়াকৈ বোলাই দিয়া। এবাৰ চিহ্নিত কৰা উত্তৰটো পুনৰবাৰ পৰিৱৰ্তন কৰিব নোৱাৰা।
2. উত্তৰ-পত্ৰখন যাতে ভাঁজ কৰা নহয় সেইটো পৰীক্ষার্থীয়ে নিশ্চিত কৰিব লাগিব। পৰীক্ষার্থীয়ে নিজৰ বোল নম্বৰ (Roll No.) উত্তৰ-পত্ৰ নিৰ্ধাৰিত স্থানৰ বাহিৰে অন্য ঠাইত নিলিখে যেন।
3. প্ৰশ্ন-পত্ৰ আৰু উত্তৰ-পত্ৰ মনোযোগেৰে ব্যৱহাৰ কৰিবা। কাৰণ প্ৰশ্ন-পত্ৰ আৰু উত্তৰ-পত্ৰ কেৱল ক্ৰমিক সংখ্যাৰ খেলিমেলিৰ বাহিৰে বিকল্প প্ৰশ্ন-পত্ৰ আৰু উত্তৰ-পত্ৰ দিয়া নহ'ব।
4. পৰীক্ষা-পত্ৰ/উত্তৰ-পত্ৰত থকা ক্ৰমিক সংখ্যা উপস্থিতি পত্ৰত (Attendance Sheet) শুন্দিভাৱে লিখিবা।
5. পৰীক্ষার্থীয়ে পৰীক্ষাগৃহত প্ৰৱেশ পত্ৰ বা Admit Cardৰ বাহিৰে অন্য পাঠ সামগ্ৰী, কাগজ, পেজাৰ, মোবাইল ফোন আদি ইলেক্ট্ৰনিক সামগ্ৰী ব্যৱহাৰ কৰিব নোৱাৰে।
6. প্রত্যেক পৰীক্ষার্থীয়ে নিৰীক্ষকক প্ৰৱেশ পত্ৰ দেখুৱাৰ।
7. নিৰীক্ষকৰ বিনা অনুমতিত পৰীক্ষার্থীয়ে বাহিৰলৈ যাৰ নোৱাৰিব।
8. পৰীক্ষার্থীয়ে কাৰ্যবত নিৰীক্ষকক উত্তৰ-বহী নিদিয়াকৈ তথা উপস্থিতি-বহীত দ্বিতীয়বাৰ হস্তাক্ষৰ নকৰাকৈ পৰীক্ষা গৃহ ত্যাগ কৰিব নোৱাৰিব। যদি পৰীক্ষার্থীয়ে দ্বিতীয়বাৰ উপস্থিতি-বহীত হস্তাক্ষৰ নকৰে তেনেহ'লে উত্তৰ-পত্ৰ নিদিয়া বুলি ধৰি লোৱা হ'ব আৰু ইয়াক অনুচিত কাৰ্য বুলি বিবেচনা কৰা হ'ব।
9. ইলেক্ট্ৰনিক/হস্তচালিত কেলকুলেটৰৰ প্ৰয়োগ কৰিব নোৱাৰিব।
10. পৰীক্ষা গৃহত পৰীক্ষার্থী বোৰ্ডৰ নিয়ম অনুসাৰে পৰিচালিত হ'ব লাগিব। সকলো অনুচিত কাৰ্যৰ বাবে বোৰ্ডৰ সিদ্ধান্তই চূড়ান্ত হ'ব।
11. কোনো কাৰণতে পৰীক্ষার্থীয়ে পৰীক্ষা-পত্ৰ আৰু উত্তৰ-পত্ৰ কোনো অংশকেই পৃথক কৰিব নোৱাৰিব।
12. পৰীক্ষাৰ অন্তত পৰীক্ষার্থীয়ে পৰীক্ষা গৃহ ত্যাগ কৰাৰ পূৰ্বে উত্তৰ-পত্ৰ নিৰীক্ষকৰ হাতত জমা দিব লাগিব। পৰীক্ষার্থীয়ে পৰীক্ষা-পত্ৰ লগত নিব পাৰে।

READ THE FOLLOWING INSTRUCTIONS CAREFULLY :

1. Out of the four alternatives for each question, only one circle for the correct answer is to be darkened completely with Blue/Black Ballpoint Pen on **Side-2** of the OMR Answer Sheet. The answer once marked is not liable to be changed.
2. The candidates should ensure that the Answer Sheet is not folded. Do not make any stray marks on the Answer Sheet. Do not write your Roll No. anywhere else except in the specified space in the Answer Sheet.
3. Handle the Test Booklet and Answer Sheet with care, as under no circumstances (except for discrepancy in Test Booklet Code or Number and Answer Sheet Code or Number), another set will be provided.
4. The candidates will write the correct Test Booklet Code and Number as given in the Test Booklet/Answer Sheet in the Attendance Sheet.
5. Candidates are not allowed to carry any textual material, printed or written, bits of papers, pager, mobile phone, electronic device or any other material except the Admit Card inside the Examination Hall/Room.
6. Each candidate must show on demand his/her Admit Card to the Invigilator.
7. No candidate, without special permission of the Superintendent or Invigilator, should leave his/her seat.
8. The candidates should not leave the Examination Hall without handing over their Answer Sheet to the Invigilator on duty and sign the Attendance Sheet twice. Cases where a candidate has not signed the Attendance Sheet, a second time will be deemed not to have handed over the Answer Sheet and dealt with as an unfair means case.
9. Use of Electronic/Manual Calculator is prohibited.
10. The candidates are governed by all Rules and Regulations of the Board with regard to their conduct in the Examination Hall. All cases of unfair means will be dealt with as per Rules and Regulations of the Board.
11. No part of the Test Booklet and Answer Sheet shall be detached under any circumstances.
12. **On completion of the test, the candidate must hand over the Answer Sheet to the Invigilator in the Room/Hall. The candidates are allowed to take away this Test Booklet with them.**

निम्नलिखित निर्देशों को ध्यान से पढ़ें :

1. प्रत्येक प्रश्न के लिए दिए गए चार विकल्पों में से सही उत्तर के लिए OMR उत्तर-पत्र के पृष्ठ-2 पर केवल एक वृत्त को ही पूरी तरह नीले/काले बॉलपॉइंट पेन से भरें। एक बार उत्तर अंकित करने के बाद उसे बदला नहीं जा सकता है।
2. परीक्षार्थी सुनिश्चित करें कि इस उत्तर-पत्र को भोड़ा न जाए एवं उस पर कोई अन्य निशान न लगाएँ। परीक्षार्थी अपना अनुक्रमांक उत्तर-पत्र में निर्धारित स्थान के अंतिरिक्त अन्यत्र न लिखें।
3. परीक्षा पुस्तिका एवं उत्तर-पत्र का ध्यानपूर्वक प्रयोग करें, क्योंकि किसी भी परिस्थिति में (केवल परीक्षा पुस्तिका एवं उत्तर-पत्र के संकेत या संख्या में भिन्नता की स्थिति को छोड़कर) दूसरी परीक्षा पुस्तिका उपलब्ध नहीं करायी जाएगी।
4. परीक्षा पुस्तिका/उत्तर-पत्र में दिए गए परीक्षा पुस्तिका संकेत व संख्या को परीक्षार्थी सही तरीके से हाजिरी-पत्र में लिखें।
5. परीक्षार्थी द्वारा परीक्षा हॉल/कक्ष में प्रवेश-कार्ड के सिवाय किसी प्रकार की पाठ्य-सामग्री, मुद्रित या हस्तलिखित, कागज की पर्चियाँ, पेजर, मोबाइल फोन, इलेक्ट्रॉनिक उपकरण या किसी अन्य प्रकार की सामग्री को ले जाने या उपयोग करने की अनुमति नहीं है।
6. पूछे जाने पर प्रत्येक परीक्षार्थी, निरीक्षक को अपना प्रवेश-कार्ड दिखाएँ।
7. अधीक्षक या निरीक्षक की विशेष अनुमति के बिना कोई परीक्षार्थी अपना स्थान न छोड़ें।
8. कार्यरत निरीक्षक को अपना उत्तर-पत्र दिए बिना एवं हाजिरी-पत्र पर दुबारा हस्ताक्षर किए बिना परीक्षार्थी परीक्षा हॉल नहीं छोड़ेंगे। यदि किसी परीक्षार्थी ने दूसरी बार हाजिरी-पत्र पर हस्ताक्षर नहीं किए, तो यह माना जाएगा कि उसने उत्तर-पत्र नहीं लौटाया है और यह अनुचित साधन का मामला माना जाएगा।
9. इलेक्ट्रॉनिक/हस्तचालित परिकलक का उपयोग वर्जित है।
10. परीक्षा हॉल में आचरण के लिए परीक्षार्थी बोर्ड के सभी नियमों एवं विनियमों द्वारा नियमित हैं। अनुचित साधनों के सभी मामलों का फैसला बोर्ड के नियमों एवं विनियमों के अनुसार होगा।
11. किसी हालत में परीक्षा पुस्तिका और उत्तर-पत्र का कोई भाग अलग न करें।
12. परीक्षा सम्पन्न होने पर, परीक्षार्थी कक्ष/हॉल छोड़ने से पूर्व उत्तर-पत्र निरीक्षक को अवश्य सौंप दें। परीक्षार्थी अपने साथ इस परीक्षा पुस्तिका को ले जा सकते हैं।